

Warszawa, dnia 1 października 2019 r.

Poz. 1860

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 16 września 2019 r.

w sprawie okresów służby i wypoczynku członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego

Na podstawie art. 103ca ust. 10 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2019 r. poz. 1580 i 1495) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa w odniesieniu do członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu:

- 1) wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego:
 - a) warunki i okresy wypoczynku należne w związku z pełnieniem czynności lotniczych oraz sposób skracania i wydłużania okresu wypoczynku,
 - b) warunki i okresy wypoczynku dodatkowego stanowiącego kompensatę wpływu różnic stref czasowych na członków załogi statku powietrznego,
 - c) formy i warunki pełnienia gotowości, jej limity oraz sposób wliczania gotowości do okresu służby i okresu pełnienia czynności lotniczych;
- 2) wykonywanym taksówką powietrzną oraz w służbie ratownictwa medycznego wydłużony okres pełnienia czynności lotniczych ze względu na zwiększenie składu personelu lotniczego w załodze wieloosobowej;
- 3) w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego sposób wliczania czasu przemieszczania członka załogi w celu zajęcia stanowiska do okresu służby i okresu pełnienia czynności lotniczych;
- 4) wykonywanym taksówką powietrzną przerwy w pełnieniu czynności lotniczych oraz wydłużony okres pełnienia czynności lotniczych ze względu na zastosowaną przerwę;
- 5) w załodze jednoosobowej szczegółowy sposób określania okresu pełnienia czynności lotniczych w zależności od czasu zgłoszenia się do lotu oraz liczby odcinków;
- 6) w służbie ratownictwa medycznego wydłużony okres pełnienia czynności lotniczych ze względu na udział w akcji ratowniczej lub wystąpienie nieprzewidzianych okoliczności podczas operacji lotniczej.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia i skróty oznaczają:

- 1) czas dojazdu – czas dojazdu w rozumieniu pkt 1.12 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 2) czas lotu – czas blokowy w rozumieniu pkt 1.2 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. poz. 101 i 176).

- 3) czas powiadamiania – ustalony przez operatora okres od chwili powiadomienia członka załogi przebywającego na dyżurze o konieczności zgłoszenia się do służby do chwili przystąpienia przez niego do służby;
- 4) lot w pasie strefowej zmiany czasu – lot, w którym różnica czasu między miejscem startu a miejscem lądowania wynosi co najmniej 1 godzinę;
- 5) odcinek – część okresu pełnienia czynności lotniczych liczoną od chwili, gdy statek powietrzny ruszy z miejsca postoju w celu wykonania lotu do chwili zakończenia służby przez załogę tego statku powietrznego i zajęcia przez statek powietrzny wyznaczonej pozycji postojowej po wykonaniu lotu;
- 6) port macierzysty – port macierzysty w rozumieniu pkt 1.7 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 7) przerwa – przerwę w rozumieniu pkt 1.3 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 8) rozporządzenie nr 3922/91 – rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 z dnia 16 grudnia 1991 r. w sprawie harmonizacji wymagań technicznych i procedur administracyjnych w dziedzinie lotnictwa cywilnego (Dz. Urz. WE L 373 z 31.12.1991, str. 4, z późn. zm.²⁾ – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 1, str. 348) w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 859/2008 z dnia 20 sierpnia 2008 r. zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 w odniesieniu do wspólnych wymagań technicznych i procedur administracyjnych mających zastosowanie do komercyjnego transportu lotniczego (Dz. Urz. UE L 254 z 20.09.2008, str. 1, z późn. zm.³⁾);⁴⁾
- 9) służba – służbę w rozumieniu pkt 1.4 OPS 1.1095 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91.

Rozdział 2

Warunki i okresy wypoczynku należne w związku z pełnieniem czynności lotniczych

§ 3. Członkowi załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego, przystępującemu poza portem macierzystym do służby w celu wykonania lotu w pasie strefowej zmiany czasu, operator zapewnia uprzednio nieprzerwany okres wypoczynku wynoszący co najmniej tyle, ile będzie trwał okres pełnienia czynności lotniczych, jednak nie mniej niż:

- 1) 14 godzin – w przypadku gdy różnica czasu wynosi co najmniej 4 godziny;
- 2) 16 godzin – w przypadku gdy różnica czasu wynosi co najmniej 6 godzin.

§ 4. 1. Okres wypoczynku członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego, określony w pkt 1.2 OPS 1.1110 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91, może zostać skrócony maksymalnie o 3 godziny, pod warunkiem że:

- 1) poprzedni okres wypoczynku wynosił co najmniej tyle, ile okres wypoczynku określony w pkt 1.2 OPS 1.1110 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91;
- 2) liczba godzin, o którą skrócono okres wypoczynku, zostanie dodana do następnego okresu wypoczynku, który nie może ulec skróceniu;
- 3) okres wypoczynku nie będzie krótszy niż 10 godzin.

2. Okres wypoczynku członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego nie może zostać skrócony przed wykonaniem służby z przerwą lub po tej służbie.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 291 z 14.11.1996, str. 15, Dz. Urz. UE L 130 z 26.05.1999, str. 16, Dz. Urz. UE L 333 z 29.12.2000, str. 47, Dz. Urz. UE L 240 z 07.09.2002, str. 1, Dz. Urz. UE L 377 z 27.12.2006, str. 1 i 176, Dz. Urz. UE L 10 z 12.01.2008, str. 1, Dz. Urz. UE L 79 z 19.03.2008, str. 1, Dz. Urz. UE L 254 z 20.09.2008, str. 1, Dz. Urz. UE L 114 z 04.05.2011, str. 7 oraz Dz. Urz. UE L 212 z 22.08.2018, str. 1.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 114 z 04.05.2011, str. 7.

⁴⁾ W związku z art. 8 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 z dnia 5 października 2012 r. ustanawiającego wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE L 296 z 25.10.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 227 z 24.08.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 23 z 28.01.2014, str. 27, Dz. Urz. UE L 28 z 31.01.2014, str. 17, Dz. Urz. UE L 123 z 24.04.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 24 z 30.01.2015, str. 5, Dz. Urz. UE L 106 z 24.04.2015, str. 18, Dz. Urz. UE L 206 z 01.08.2015, str. 21, Dz. Urz. UE L 330 z 16.12.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 198 z 23.07.2016, str. 13, Dz. Urz. UE L 350 z 22.12.2016, str. 126, Dz. Urz. UE L 55 z 02.03.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 145 z 08.06.2017, str. 26, Dz. Urz. UE L 235 z 13.09.2017, str. 32, Dz. Urz. UE L 71 z 14.03.2018, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 188 z 25.07.2018, str. 3).

§ 5. 1. Jeżeli planowany czas dojazdu członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego z miejsca służby do miejsca zakwaterowania wyznaczonego przez operatora poza portem macierzystym przekracza 2 godziny w obu kierunkach, do okresu wypoczynku dodaje się czas dojazdu ponad planowane 2 godziny tego dojazdu.

2. Jeżeli okres wypoczynku członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego w miejscu zakwaterowania wyznaczonym przez operatora jest nie krótszy niż 10 godzin, a planowany czas dojazdu jest krótszy niż 1 godzina i 30 minut, okres wypoczynku może zostać skrócony o różnicę między tym czasem a faktycznym czasem dojazdu.

§ 6. Jeżeli okres wypoczynku członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego na lotnisku położonym poza portem macierzystym przekracza 6 godzin członek załogi jest uprawniony do wypoczynku w warunkach hotelowych.

§ 7. Okres wypoczynku dodatkowego członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego, przystępującego do służby w porcie macierzystym po wykonaniu lotu w pasie strefowej zmiany czasu z różnicą czasu powyżej 4 godzin, wynosi co najmniej 48 godzin liczonych od zakończenia okresu wypoczynku minimalnego.

Rozdział 3

Formy i warunki pełnienia gotowości, jej limity oraz sposób wliczania gotowości do okresu służby i okresu pełnienia czynności lotniczych

§ 8. 1. Gotowość członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego jest pełniona w porcie lotniczym, w innym niż port lotniczy miejscu wyznaczonym przez operatora albo jako dyżur telefoniczny.

2. Członek załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego podczas gotowości musi być zdolny do wykonywania służby.

3. Limity czasu pełnienia gotowości określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 9. 1. Jeżeli członek załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego bezpośrednio po pełnieniu gotowości w porcie lotniczym podejmuje czynności lotnicze, 50% czasu odbytej gotowości wlicza się do okresu pełnienia czynności lotniczych, lecz nie liczy się jako odcinek.

2. Jeżeli podczas pełnienia gotowości w porcie lotniczym członek załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego nie został wyznaczony do pełnienia czynności lotniczych, następujący po pełnieniu gotowości okres wypoczynku tego członka załogi wynosi co najmniej 11 godzin.

§ 10. 1. Czas gotowości pełnionej przez członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego w innym niż port lotniczy miejscu wyznaczonym przez operatora oraz w formie dyżuru telefonicznego wlicza się do okresu służby w wymiarze 25% czasu odbytej gotowości.

2. Jeżeli członek załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego bezpośrednio po pełnieniu gotowości w innym niż port lotniczy miejscu wyznaczonym przez operatora podejmuje czynności lotnicze, 25% czasu odbytej gotowości wlicza się do okresu pełnienia czynności lotniczych, lecz nie liczy się jako odcinek.

§ 11. 1. Jeżeli członek załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego pełni gotowość w innym niż port lotniczy miejscu wyznaczonym przez operatora, operator zapewnia członkowi załogi odpowiednie warunki pełnienia gotowości, w szczególności dostęp do oddzielnego, spokojnego i wygodnego pomieszczenia.

2. Jeżeli członek załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego pełni gotowość w innym niż port lotniczy miejscu wyznaczonym przez operatora, w przypadku gdy czas pełnionej gotowości przekracza 6 godzin albo gdy więcej niż 4 godziny pełnienia gotowości przypadają między godziną 22⁰⁰ a godziną 6⁰⁰ czasu lokalnego, operator zapewnia członkowi załogi pełnienie gotowości w warunkach hotelowych.

Rozdział 4

Sposób wliczania czasu przemieszczania członka załogi statku powietrznego w celu zajęcia stanowiska do okresu służby i okresu pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego

§ 12. Czas przemieszczania członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego w celu zajęcia stanowiska wlicza się do czasu służby, a jeżeli poprzedza on bezpośrednio podjęcie obowiązków operacyjnych, wlicza się również do okresu pełnienia czynności lotniczych, lecz nie liczy się jako odcinek.

Rozdział 5

Wydłużenie okresu pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną oraz w służbie ratownictwa medycznego

§ 13. 1. Wydłużenie okresu pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną oraz w służbie ratownictwa medycznego jest możliwe w przypadku zwiększenia składu personelu lotniczego statku powietrznego w załodze wieloosobowej o:

- 1) drugiego pełnego składu – wówczas okres pełnienia czynności lotniczych określony w pkt 1.3 OPS 1.1105 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91 może zostać wydłużony do 17 godzin, a nieprzerwany czas lotu – do 15 godzin;
- 2) jednego pilota, który ma uprawnienia do pełnienia funkcji dowódcy statku powietrznego na danym typie statku powietrznego – wówczas okres pełnienia czynności lotniczych określony w pkt 1.3 OPS 1.1105 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91 może zostać wydłużony do 15 godzin, a nieprzerwany czas lotu – do 12 godzin.

2. Załoga statku powietrznego w składzie zwiększonym w sposób określony w ust. 1 nie może wykonywać więcej niż dwóch lądowań.

3. Jeżeli planowany okres pełnienia czynności lotniczych członków personelu lotniczego w zwiększonym składzie wynosi:

- 1) mniej niż 16 godzin – członkom personelu lotniczego niewykonyującym czasowo czynności zapewnia się rozkładane fotele oddzielone od reszty załogi i miejsc dla pasażerów;
- 2) 16 lub więcej godzin – członkom personelu lotniczego niewykonyującym czasowo czynności zapewnia się miejsca do leżenia oddzielone od reszty załogi i miejsc dla pasażerów.

§ 14. 1. Wydłużenie okresu pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną jest możliwe, jeżeli występuje w nim przerwa.

2. Maksymalny okres pełnienia czynności lotniczych określony w OPS 1.1105 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91 w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną ulega wydłużeniu w przypadku przerwy wynoszącej:

- 1) 3–6 godzin 59 minut – o $\frac{1}{2}$ czasu przerwy;
- 2) 7–9 godzin 59 minut – o $\frac{2}{3}$ czasu przerwy albo $1\frac{1}{2}$ czasu przerwy, jeżeli przerwa nastąpiła między godziną 20⁰⁰ a 8⁰⁰ czasu lokalnego.

3. Wydłużenie okresu pełnienia czynności lotniczych, o którym mowa w ust. 1, przed przerwą i po przerwie nie może przekraczać 8 godzin, a wydłużony w ten sposób okres służby nie może być dłuższy niż 18 godzin.

4. Podczas jednego okresu pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną może wystąpić tylko jedna przerwa.

5. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną w przypadku:

- 1) pełnienia czynności lotniczych w załodze jednoosobowej albo
- 2) zastosowania wydłużenia okresu pełnienia czynności lotniczych, o którym mowa w § 13.

§ 15. Jeżeli okres pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną przekracza:

- 1) 16 godzin:
 - a) członek personelu pokładowego jest zwalniany od zajęć w czasie lotu na $\frac{1}{3}$ czasu lotu liczoną w ten sposób, że od planowanego czasu lotu odejmuje się 1 godzinę, a pozostałość dzieli się przez 3,
 - b) dla $\frac{1}{3}$ personelu pokładowego zapewnia się oddzielone od reszty załogi i miejsc dla pasażerów miejsca do leżenia;
- 2) 14 godzin, ale nie przekracza 16 godzin:
 - a) członek personelu pokładowego jest zwalniany od zajęć w czasie lotu na $\frac{1}{4}$ czasu lotu liczoną w ten sposób, że od planowanego czasu lotu odejmuje się 1 godzinę, a pozostałość dzieli się przez 4,
 - b) dla $\frac{1}{4}$ personelu pokładowego zapewnia się oddzielone od reszty załogi i miejsc dla pasażerów rozkładane fotele;
- 3) limity wykonywania czynności lotniczych określone w OPS 1.1105 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91 – członek personelu pokładowego jest zwalniany od zajęć w czasie lotu na co najmniej 1 godzinę.

§ 16. Wydłużenie okresu pełnienia czynności lotniczych członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w służbie ratownictwa medycznego w ciągu kolejnych 24 godzin może nastąpić za zgodą dowódcy statku powietrznego, nie więcej niż 2 razy w ciągu kolejnych 7 dni w przypadku:

- 1) udziału w akcji ratowniczej – o 2 godziny;
- 2) nieprzewidzianych okoliczności podczas operacji lotniczej – o 3 godziny.

Rozdział 6

Okres pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w załodze jednoosobowej

§ 17. Okres pełnienia czynności lotniczych członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w załodze jednoosobowej określa się, uwzględniając czas zgłoszenia się do lotu oraz liczbę odcinków, w taki sposób, aby nie przekraczał maksymalnego okresu pełnienia czynności lotniczych określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

Rozdział 7

Przepis końcowy

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Infrastruktury: *wz. A. Bittel*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
z dnia 16 września 2019 r. (poz. 1860)

Załącznik nr 1

LIMITY CZASU PEŁNIENIA GOTOWOŚCI

Czas powiadamiania	Maksymalny czas pełnienia gotowości
do 5 godzin 59 minut	12 godzin
od 6 godzin	18 godzin

Załącznik nr 2

MAKSYMALNY OKRES PEŁNIENIA CZYNNOŚCI LOTNICZYCH W ZALEŻNOŚCI OD CZASU ZGŁOSZENIA SIĘ DO LOTU ORAZ LICZBY ODCINKÓW W PRZEWOZIE LOTNICZYM PRZY UŻYCIU SAMOŁOTU W ZAŁODZE JEDNOOSOBOWEJ

Czas zgłoszenia się do lotu (według czasu lokalnego portu startu)	Maksymalny okres pełnienia czynności lotniczych			
	1-4 odcinków	5 odcinków	6 odcinków	7 i więcej odcinków
6 ⁰⁰ -6 ⁵⁹	9 godzin	8¼ godziny	8 godzin	8 godzin
7 ⁰⁰ -13 ⁵⁹	10 godzin	9¼ godziny	8¼ godziny	8 godzin
14 ⁰⁰ -17 ⁵⁹	9 godzin	8¼ godziny	8 godzin	8 godzin
18 ⁰⁰ -21 ⁵⁹	8½ godziny	8 godzin	8 godzin	8 godzin
22 ⁰⁰ -5 ⁵⁹	8 godzin	8 godzin	8 godzin	8 godzin